

KOMMUNAL FÖRFATTNINGSSAMLING FÖR TIDAHOLMS KOMMUN

2011:7

TILLÄMPNINGSSANVISNINGAR AVGIFTER FÖR ÄLDRE- OCH HANDIKAPPOMSORG

Principer för insatser och avgifter

I Tidaholms kommun, Omvårdnadsförvaltning, har biståndshandläggarna tillsammans med arbetsgrupper ett långtgående ansvar för utredning av behov och beslut om insatser.

Hemvårdens insatser grundar sig på behov av rehabilitering, reaktivering, omvårdnad och service. Detta tillkommer i samverkan med den enskilde och fastställs i vårdplaneringen. Bistånd får man för det man inte klarar själv, när detta inte kan tillgodoses på annat sätt.

Handläggning enligt kap 8 2 § socialtjänstlagen

Biståndshandläggarna tar emot ansökan om insatser och handlägger den genom att göra en utredning av behov av insatser. Utredning av insatser görs vid vårdplanering i samverkan med den enskilde och eventuellt någon anhörig. Därefter fattas beslut om insats av biståndshandläggaren.

I samband med hembesök lämnas en blankett om inkomstförfrågan, denna blankett ska lämnas eller sändas till Tidaholms kommun, Omvårdnadsförvaltningen, 522 83 Tidaholm.

Vid tillämpning av regler för exempelvis avgifter uppkommer alltid en mängd frågor och svårtolkade situationer.

Förbehållsbelopp 4 832 kr, (2011 års prisnivå) utgör 1/12 av 1,3546 gånger prisbasbeloppet (42 800kr), exkl. hyreskostnaden

Förbehållsbeloppet avser det belopp som den enskilde skall ha rätt att behålla av sina egna medel **innan avgift** tas ut för hemtjänst, dagverksamhet, kommunal hälso- och sjukvård.

Förbehållsbeloppet bör höjas om det finns skäl till detta, på grund av särskilda omständigheter och har ett varaktigt behov om minst 1 år och beloppet överstiger 200 kr/månad.

Förbehållsbeloppet för personer yngre än 65 år bör vara minst 10 % högre än för personer över 65 år. Kostnad för god man bör medföra att förbehållsbeloppet höjs med detta belopp.

Äldreboende (särskilt boende)

Mot förbehållsbeloppet 4 832 kr, avräknas livsmedel 1 710 kr, förbrukningsvaror 100 kr, hushållsel 100 kr, hemförsäkring 80 kr, TV-licens, tel, tidningar 386 kr, linne, husgeråd, säng och nattduksbord samt möbler 370 kr som tillhandahålls.

För den färdiglagade mat som serveras vid äldreboendena debiteras 2 746 kr varför förbehållsbeloppet måste höjas med detta belopp. Förbehållsbeloppet blir då (2 086 kr + 2 746 kr) 4 832 kr.

Vid kommunens äldreboende betalar den boende hyra, mat och hemtjänstavgift. I tidigare taxa kallas det sistnämnda omvårdnadsavgift, men i den nya lagstiftningen kallas även omvårdnad vid äldreboende för hemtjänst.

Hyreskostnad	
Midgård	3 700 kr, 4 200 kr/månad
Solvik	4 000 kr/månad
Hellidshemmet	3 700 kr, 4 000 kr och 4 500 kr/månad
Lindängen	4 000 kr/månad

Matkostnad 2 746 kr per månad.

Hyra och matkostnad tas ut med samma belopp oavsett inkomstens storlek.

Hemtjänstavgiften 1 712 kr per månad.

För hemtjänstavgiften gäller särskilda regler om reducering av avgiften för de som inte har tillräckligt hög inkomst.

Eget boende

Förbehållsbeloppet utgör 4 832 kr per månad för ensamstående och 4 083 kr för sammanboende. Det lägre förbehållsbeloppet gäller inte personer som bor tillsammans såsom syskon, föräldrar och vuxna barn. Person som har matdistribution pga. bristande förmåga att själv tillreda mat måste kompenseras för sina ökade kostnader. Detta förutsätter dock ett individuellt biståndsbeslut. Förbehållsbeloppet måste ökas med den del av kostnaden för lunch som överstiger det belopp för lunch som ingår.

I förbehållsbeloppet ingår livsmedelskostnad med 1 710 kr per månad. Det blir 57 kr per dag. Den lunch som kommunen tillhandahåller är avsedd att vara dagens huvudmål och motsvarar minst 40 % av dagsbehovet. Vid matdistribution får den enskilde själv hålla med bröd och dryck. Kostnaden för distribution av maten påverkar inte förbehållsbeloppet eftersom den kostnaden ligger inom ramen för omvårdnadsavgiften och maxbeloppet.

Endast den som inte kan ordna mat på annat sätt får denna höjning av förbehållsbeloppet. Samtliga måltidsavgifter för personer som har biståndsbeslut om matdistribution är befriade från mervärdesskatt.

Dagverksamhet

Vid dagverksamhet har den enskilde ofta en resekostnad. Medel för detta ingår i förbehållsbeloppet och föranleder normalt ingen ökning av beloppet. Vid behov kan individuell bedömning göras och förbehållsbeloppet ökas om den enskilde har extra höga kostnader för resor. För mat debiteras 41 kr per dag (lunch).

Kort- och växelvård

Kostnaden för hemtjänst vid kort- och växelvården skall uppgå till 1/30-del av hemtjänstavgiften, 1 712 kr per månad, (57 kr per dag). För mat debiteras 92 kr per dag. Maxavgift 149 kr.

Avgifter för hemtjänst

Hemtjänstavgift avser alla insatser och begränsas av maximibeloppet 1 712 kr per månad.

Avgifterna kan se ut på följande sätt:

Matdistribution 232 kr

Inköpsservice 232 kr

Larm 232 kr

Ledsagare 232 kr

Snöskottning 232 kr

Hälso- och sjukvårdsinsats 232 kr

Varje person med biståndsbeslut betalar avgift. Två sammanboende betalar båda avgift som för ensamstående om de har var sitt biståndsbeslut.

Hemtjänstavgiften vid äldreboende betalas med 1 712 kr per månad. Maximalt skall 232 kr per timme betalas.

När två sammanboende har en eller flera serviceinsatser betalar de hälften var av avgiften under förutsättning att båda har fått biståndsbeslut. Detta gäller även sammanboende släktingar.

När man erhåller hemtjänst och betalar enligt nivåerna nedan, betalas ingen hälso- och sjukvårdsinsats.

0 – 2	timmar per vecka	453 kr
2-10	timmar per vecka	1 129 kr
10-	timmar per vecka	1 712 kr

(Hjälp tillfälle räknas per gång oavsett om insatsen varar i 30 min eller 2 timmar.)

Varje person med biståndsbeslut betalar avgift. Två sammanboende betalar båda avgift som för ensamstående om de har var sitt biståndsbeslut. För serviceinsatser delas i stället avgiften på två, se ovan.

Avgift per hjälp tillfälle och service summeras med högsta avgift är 1 712 kr.

Avgiftsbeslut

Avgiftssättning är ett beslut som fattas på delegation av avgiftshandläggaren. Avgiftsbeslutet innefattar delbeslut om avgiftsunderlag, förbehållsbelopp mm. Alla delbeslut sammanfattas i avgiftsbeslutet. Avgiftsbeslut kan överklagas med förvaltningsbesvär. Avgiftsbeslutet skall delges enligt förvaltningslagens bestämmelser. Endast beslut om avgift för hemtjänst, hälso- och sjukvårdsinsats och dagverksamhet. Avgiftssättning för mat (=verkställighet) samt hyra där hyreslagen är tillämplig kan inte överklagas med förvaltningsbesvär. Hyra kan prövas av hyresnämnd. De uppgifter om den enskilde som inhämtats via Riksförsäkringsverkets datasystem kommuniceras i samband med inkomstförfrågan.

Avgiftsunderlag

§ 4 Lag om ändring i socialtjänstlagen 2001:453

Avgiftsunderlag avser den inkomst som den enskilde kan antas komma att få under de närmsta tolv månaderna, fördelad med lika belopp per månad.

Avgiftsunderlaget skall beräknas utifrån aktuella förvärvs- och kapitalinkomster som är skattepliktiga enligt inkomstskattelagstiftningen.

Som underlag för avgiften läggs:

Kapitalinkomster avseende året före avgiftsåret, t ex ränteinkomster, pensions-, löne-, rörelseinkomster och övriga inkomster som avser samma år som avgiftsåret, efter avdrag för preliminärskatt, bostadstillägg och bostadsbidrag som avser samma år som avgiftsåret. Handikappersättning räknas ej som inkomst.

Samtliga inkomster avser nettoinkomst, dvs. efter avdrag för preliminärskatt.

Avdrag på inkomsten görs också för förmögenhetsskatt.

Vid äktenskap och registrerade partners sammanräknas båda personernas inkomster och den enskildes inkomst anses utgöra hälften av den sammanlagda inkomsten. Detta innebär att underhållsavtal mellan makar saknar betydelse för avgiftsberäkningen. Andra personer som bor tillsammans t ex syskon, föräldrar och vuxna barn skall i avgiftshänseende betraktas som ensamstående och avgiften beräknas individuellt.

Om två sammanboende personer båda har hemtjänst tas alltså två avgifter ut.

Reducering av hemtjänstavgift vid äldreboende

Max avgiftsuttag kallas här skillnaden mellan avgiftsunderlaget (=nettoinkomst och bostadstillägg) och förbehållsbeloppet (inkl hyra). Avgiftsutrymmet anger hur mycket den enskilde högst kan betala. Maxavgiften är 1 712 kr.

Vid äldreboende utgör förbehållsbeloppet 4 832 kr. Om hyran är 3 800 kr blir det totala förbehållsbeloppet, dvs. inkl hyran = 8 632 kr. Endast om den enskildes avgiftsunderlag överstiger 8 632 kr finns utrymme för hemtjänstavgift.

Avgiftsutrymmet begränsar ENDAST hemtjänstavgift. Hyra och matavgift skall alltid betalas inom förbehållsbeloppet. Vårdtagaren skall betala 3 800 kr i hyra och 2 746 kr i matavgift. När hyra och matavgift är betald återstår 2 086 kr av förbehållsbeloppet att använda till personliga utgifter.

Om maximala avgiftsuttaget understiger 8 632 kr får vårdtagaren mindre kvar än 2 086 kr när matavgift och hyra är betald. Enligt likställighetsprincipen har kommunen inte rätt att inkomstrelatera matavgift eller hyra för en viss grupp. Den enskilde som efter att ha betalat matavgift och hyra inte har tillräckligt med pengar kvar till sin försörjning skall hänvisas att söka försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen (=socialbidrag).

Reducering av avgifter vid eget boende

Boende i eget boende har ett förbehållsbelopp på 4 832 för ensamstående och 4 083 kr för sammanboende. Den som har beslut om matdistribution får sitt förbehållsbelopp ökat med 684 kr per månad. Till förbehållsbeloppet läggs också här hyran. En ensamstående med matdistribution har alltså ett förbehållsbelopp på 5 516 kr plus hyra. Om hyran är 3 000 kr blir totalt förbehållsbelopp 8 516 kr.

Endast om den enskildes avgiftsunderlag i detta fall överstiger 8 516 kr skall den enskilde betala hemtjänstavgift. Men den enskilde skall betala sina eventuella matkostnader och hyra inom ramen för förbehållsbeloppet även om inkomsten understiger 8 516 kr.

Om personen i ovanstående exempel har ett avgiftsunderlag på 8 600 kr och enligt taxan skall betala 1 712 kr för hemtjänst, skall dock inte mer än avgiftsutrymmet betalas. Avgiftsutrymmet = 8 600 kr (avgiftsunderlag) minus 8 516 kr (förbehållsbelopp inkl hyra) = 84 kr. Denna person skall alltså betala maximalt 84 kr för hemtjänsten.

Bostadskostnad

Bostadskostnaden läggs till förbehållsbeloppet.

Uppgift om bostadskostnad hämtas från Riksförsäkringsverkets datasystem för person som har bostadstillägg. Den som inte har bostadstillägg lämnar själv uppgift om hyra i samband med inkomstförfrågan.

Endast bostadskostnad där man rätteligen är folkbokförd får läggas till förbehållsbeloppet. Vid boende i särskild boendeform får endast bostaden i särskild boendeform läggas till förbehållsbeloppet.

Den som fått bostad anvisad i äldre boende med kort varsel får i förbehållsbeloppet ta med kostnad för både nuvarande och tidigare bostad i högst tremånader om förutvarande bostad (lägenhet eller fastighet) inte kan avyttras resp. uppsägas tidigare.

Bostadskostnad för hyrd bostad eller bostadsrätt är den avtalade hyran inkl. uppvärmningskostnader. Kostnaden för hushållsel ingår ej i hyreskostnaden eftersom el ingår i förbehållsbeloppet.

För beräkning av fastighetsskatt vid jordbruksfastighet skall som taxeringsvärde räknas enbart bostadshuset med kringliggande tomt. Från kostnaderna skall dras räntebidrag, skattereduktion sam eventuella hyresintäkter.

Debitering av avgift

Debitering görs månaden efter den månad då omsorgen erhållits. Hyresavgift debiteras enligt samma regler som gäller för hemtjänstavgift.

Omräkning av avgift

Avgiften omräknas en gång per år. Omräkningen tillämpas vid debiteringen i mars och gäller retroaktivt från januari. Debiteringen i februari som avser januari görs preliminärt enligt föregående års avgiftsbeslut. Justering enligt det nya årets avgiftsbeslut för januari görs vid debiteringen i mars. Om större förändringar som kan medföra ändrad avgift inträffar under året skall omräkning ske. Detta gäller dock inte ändrad kapitalinkomst eftersom den baseras på föregående års inkomst. Omräkning pga. förändringar görs från och med månaden efter den då förändringen inträffade. Om förändringen avser hela månaden görs den istället från och med den månad då förändringen inträffade.

Jämkning i speciella fall

När särskilda skäl föreligger kan avgiften sättas ned eller helt utgå efter delegationsbeslut. Detta gäller nedsättning av sociala skäl, eftersom nedsättning av ekonomiska skäl alltid hanteras som höjning av förbehållsbeloppet.

Avdrag vid frånvaro och sjukhusvistelse

Vid frånvaro från insats görs avdrag för hemtjänstavgift med 1/30-del av månadsavgiften från och med första frånvarodagen till och med dagen före återkomsten. När larm är den enda insatsen görs inget avdrag vid frånvaro. Hyresavgift vid särskild boendeform dras inte av vid frånvaro.

Inträde eller utträde under pågående månad

Vid inträde eller utträde i hemvård under pågående månad beräknas hemtjänst- för motsvarande del av månaden, 1/30-del per dag.

Vid inflyttning i äldre boende debiteras hyresavgift, hemtjänst och matavgift från och med verklig inflyttningsdag. Vid dödsfall sker utskrivning från och med dödsdagen.

Retroaktiv rättelse av avgifter

När försäkringskassan utbetalar retroaktivt bostadstillägg eller retroaktiv pension rättas avgiften retroaktivt för samma tidsperiod. Rättelse avseende för låg avgift debiteras för tre månader tillbaka om den felaktiga avgiften beror på att den enskilde lämnat felaktiga uppgifter eller inte lämnat uppgift. Om för hög avgift debiterats och felet beror på kommunen återbetalas avgiften för tid upp till tio år.

Omräkning av belopp

Följande belopp avser år 2011 och omräknas varje år från den 1 januari. Avrundning sker till helt antal kronor. Förbehållsbelopp 4 832 kr utgör 1/12 av 1,3546 gånger prisbasbeloppet.

Förbehållsbelopp för sammanboende 4 083 kr utgör 1/12 av 1,1446 gånger prisbasbeloppet.

Förbehållsbelopp 5 516 kr beräknas på förbehållsbelopp 4 832 kr med tillägg för mellanskillnaden mellan matavgift för lunch i 30 dagar och 40 % av det belopp som utgör livsmedelskostnad för äldre enligt Konsumentverkets beräkningar.

Maxavgift och avgift för personlig omsorg, hemtjänst och hälso- och sjukvårdsinsatser vid helinackordering 1 712 kr utgör 1/12 av 0,48 gånger prisbasbeloppet. Hemtjänst vid dagverksamhet och korttidsvård, 57 kr, utgör 1/30 av maxavgiften per månad.

Matavgift 2 746 kr räknas om med ledning av Konsumentverkets prognostiserade hushållskostnader och utgör 1/12 av 0,77 gånger prisbasbeloppet.

Matavgift 41 kr utgör 1/360 av 0,342 gånger prisbasbeloppet. Övriga matavgifter justeras på samma sätt efter prisbasbeloppet.

Avgift för serviceinsatser, 232 kr, utgör 1/12 av 0,065 gånger prisbasbeloppet.

Avgiften 453 kr utgör 1/12 av 0,127 gånger prisbasbeloppet.

Avgiften 1 129 kr utgör 1/12 av 0,3166 gånger prisbasbeloppet.

Avgiften 1 712 kr utgör 1/12 av 0,48 gånger prisbasbeloppet.

Avgifter för hemtjänst, dagverksamhet och kort- och växelvård när kostnaden ersätts av annan än hjälpmottagaren

När annan än hjälpmottagaren skall svara för kostnaden för hemtjänst, dagverksamhet eller kort- och växelvård, t ex ett försäkringsbolag i skadeärende, skall avgiften motsvara kommunens självkostnad, beräknad enligt kommunallagens bestämmelser. Pålägg för overheadkostnader, ej direktförda administrativa kostnader, kan göras antingen med 8 % pålägg som i kommunala sammanhang anses vara en adekvat siffra eller enligt samma regler som kommunen tillämpar i räkenskapsammandraget.

Överklagning

Avgiftsbeslut kan överklagas med förvaltningsbesvär.

Det individuella avgiftsbeslutet kan överklagas genom förvaltningsbesvär enligt Socialtjänstlagen om beslutet rör hemtjänst, dagverksamhet, kort- och växelvård.

Prövningen gäller både beslutets laglighet och lämplighet.

Den enskilde kan överklaga ett individuellt beslut om, avgiftens storlek, avgiftsändringar, beräkning av avgiftsunderlag.

Kommunfullmäktiges taxebeslut kan överklagas genom kommunalbesvär enligt Kommunallagen. Prövningen gäller beslutets laglighet.